

## UNICEF-ove varne točke

Kratek priročnik za strokovne delavke in delavce VIZ

### Kaj so UNICEF-ove varne točke?

UNICEF-ove varne točke so različni javni prostori, kot so knjižnice, trgovine, šole, vrtci, policijske postaje, zavarovalnice, lekarne, muzeji, cvetličarne, mladinski centri, avtobusi, tudi vulkanizerski servisi in podobno, kamor se otroci lahko zatečejo v primeru kakršnih koli stisk in težav.

Vsi zaposleni v Varnih točkah gredo skozi usposabljanje, ki ga organiziramo na UNICEF-u, kjer jih pripravimo na to, kako reagirati ob prihodu otroka, kako z otrokom komunicirati ter na katero pristojno institucijo se je potrebno obrniti, kadar je potrebna strokovna pomoč. Prostovoljci v Varnih točkah niso strokovnjaki za delo z otroki in nimajo zakonskih pristojnosti znotraj sistema zaščite otrok, vendar s pridobljenim osnovnim znanjem o tem, kako komunicirati z otrokom v stiski in kako reagirati, predstavljajo pomemben most med otroki in institucijami.

### Namen Varnih točk

Namen Varnih točk je v prvi vrsti nudenje takojšnje prve pomoči otroku v stiski, nuditi varen in odprt prostor, kjer se otrok in mladostnik lahko umiri in ima priložnost povedati, kaj doživlja. Varne točke prav tako predstavljajo bližnjico do strokovne pomoči in kot neformalne »antene« skušajo detektirati otroke in mlade v stiski ter se povezati s pristojnimi institucijami znotraj lokalnega okolja. Projekt tudi omogoča »varnost na zalogo« - v anketah, ki jih izpolnjujejo osnovnošolski otroci, se je namreč pokazalo, da že sam obstoj Varnih točk otrokom nudi psihološko podporo.

### Kako otroci in mladi poznajo projekt?

Otroci prepoznajo Varne točke po modri nalepki z belo smejočo se hišico, za promocijo projekta in širjenje informacij do otrok pa UNICEF Slovenija sodeluje s šolami v Sloveniji, policijo in občinami. Ob vsakem začetku šolskega leta šole naprosimo, da o Varnih točkah spregovorijo z otroki v času razrednih ur, nekatere učiteljice peljejo učence od Varne točke do Varne točke v svojem kraju, ponekod v šolah o Varnih točkah spregovorijo tudi policisti, nekatere občine pa pomagajo pri sofinanciranju materialov – plakatov, urnikov z zemljevidi Varnih točk, zloženk, ipd. Poleg tega je vzpostavljena spletna stran [Varnetocke.si](http://Varnetocke.si), ki vsebuje zemljevid vseh Varnih točk v Sloveniji, na pametnih telefonih pa zemljevid deluje na način, da prikaže najbližjo Varne točko glede na lokacijo telefona.

Vsem tem praksam promocije sedaj dodajamo še [lokalizirane zemljevide za raziskovanje Varnih točk v okolici](#), ki so namenjeni predvsem mlajšim otrokom (drugega starostnega obdobja vrtca in prve triade osnovne šole). Več o tem najdete na spletni strani <https://unicef.si/mlajsi-otroci-raziskujejo-varne-tocke-v-svoji-okolici/>.

V nadaljevanju vam ponujamo nekaj možnosti za **aktivnosti na temo Varnih točk pri razredni uri**. Aktivnosti prilagodimo starosti otrok.

### 1. KAKŠNE PROBLEME IMAMO?

Z otroki se (primerno njihovi starosti) pogovorimo, s kakšnimi problemi se srečujejo (npr. v šoli, doma, na cesti, v prostem času). Lahko jih razdelimo v manjše skupine in jih povabimo, da naredijo plakat ali kakršen koli drug izdelek (kolaž, skulpturo...) na temo »naši problemi«.

### 2. KAM PO POMOČ?

V naslednjem koraku jih povabimo k razmišljanju, na koga se lahko obrnejo za pomoč pri različnih problemih. Če so predhodno delali plakat, jim damo dodatno navodilo, da v miselni vzorec z drugo barvo dopišejo, kje mislijo, da lahko dobijo pomoč pri reševanju svojih problemov. Starejše otroke povabimo, da poiščejo organizacije za pomoč na internetu.

#### Kam po pomoč?

Do ljudi, ki jim zaupam (prijatelji, starši, sošolci, sosedi, sorodniki, učitelji, policija, zdravniki).

### 3. KAJ SO VARNE TOČKE?

Otrokom predstavimo projekt UNICEF-ove varne točke in skupaj pogledamo spodnjo tabelo Varnih točk v lokalnem okolju.

Varne točke so posebej označeni javni prostori, namenjeni otrokom in mladostnikom, kamor se lahko zatečejo po pomoč, če se znajdejo v kakršni koli stiski; če so se izgubili, jim grozijo sovrstniki, ne morejo priti domov oziroma bi želeli priti v stik s starši, so bili priče kaznivemu dejanju idr. Varne točke so lahko mladinski center, policija, lekarna, knjižnica, muzej, zavarovalnica, banka, cvetličarna, trgovina, frizerski salon... v katerih delajo otrokom prijazni ljudje. Ti so posebej usposobljeni, da otrokom lahko ponudijo ustrezno takojšnjo zaščito, jim svetujejo ali zagotovijo osnovne informacije in pomoč. Varna točka ima prostor, kjer se otrok lahko usede in počaka, če je osebje zasedeno. Na vhodnih vratih je nalepka (premer: 13cm), ki označuje Varno točko.

- poiščite najbližjo Varno točko na zemljevidu, ki ga najdete na [www.varnetocke.si](http://www.varnetocke.si)
- obiščite najbližjo Varno točko, lahko s pomočjo lokaliziranega zemljevida
- narišite svoj lastni zemljevid Varnih točk v okolici
- odigrajte igro vlog, kjer en otrok pride v učilnico (Varno točko) s problemom in drugi mu poskuša pomagati
- popišite ali porišite prazen prostor plakat s slogani proti nasilju in z uporabnimi telefonskimi številkami ali e-naslovi (npr. TOM telefon, [www.saf.e.si](http://www.saf.e.si) ...) ter nasveti "kaj storiti, če..."



	Naziv Varne točke	Naslov
1	Lidl	Šuceva ulica 58, 4000 Kranj
2	Lidl	Koroška cesta 55a, 4000 Kranj
3	HOFER	Smladniška cesta 27h, 4000 Kranj
4	HOFER	Šuceva ulica 23 A, 4000 Kranj
5	GENERALI Zavarovalnica	Kidričeva cesta 2, 4000 Kranj
6	GENERALI Zavarovalnica	Mlekarska 13, 4000 Kranj
7	A1 Center Kranj	Koroška cesta 4, 4000 Kranj
8	Policijska postaja Kranj	Bleiweisova cesta 3, 4000 Kranj
9	Dom upokoencev Kranj	Cesta 1. maja 59, 4000 Kranj
10	Zavod za turizem in kulturo Kranj	Glavni trg 2, 4000 Kranj
11	Zdravstveni dom Kranj	Gospodsvetska ulica 10, 4000 Kranj
12	Mestna knjižnica Kranj	Gregorčičeva ulica 1, 4000 Kranj
13	Avtoservis HUDO vulkanizerstvo	Koroška 53D, 4000 Kranj
14	Škrlovec – dnevni center za mlade in družine	Škrlovec 2, 4000 Kranj
15	Zavod za zdravstveno zavarovanje	Zlato polje 2, 4000 Kranj
16	Mestna Občina Kranj	Slovenski trg 1, 4000 Kranj
17	Kranjski vrtci	Kebetova 9 (Vrtec Janina), 4000 Kranj
18	Ljudska univerza Kranj	Cesta Staneta Žagarja 1, 4000 Kranj
19	Medgeneracijski center Kranj	Cesta talcev 7, 4000 Kranj

**Tabela: UNICEF-ove varne točke v moji okolici**

### **Kam vse se lahko otroci obrnejo po pomoč, kadar so v stiski?**

Z otroki se pogovorite tudi o tem, katere organizacije, institucije ali številke poznajo, kamor lahko pokličejo/se obrnejo v primeru kakršnih koli stisk ali težav.

Lahko si pomagate s spodnjim seznamom:

- **Tom telefon: 116 111**, deluje vsak dan od 12. do 20. ure. Kadarkoli jim lahko napišeš tudi e-pošto na [tom@zpms.si](mailto:tom@zpms.si) ali se oglasiš v njihovi spletni klepetalnici <https://www.e-tom.si/stopi-v-stik/>.

- **SOS telefon: 080 11 55**. Namenjen je vsem, ki potrebujejo pomoč, podporo, informacije o katerikoli vrsti in obliki nasilja, oblikah pomoči... Na voljo so ti za svetovalni, zaupni in informativni pogovor. Deluje 24 ur na dan.

- **Društvo za nenasilno komunikacijo**, kjer ti bodo lahko pomagali v primeru nasilja vsak delovnik med 8.00 in 16.00 na telefonski številki **031 770 120**.

- V kolikor doživljaš stiske zaradi svoje spolne usmerjenosti in/ali spolne identitete, potrebuješ podporo pri zmanjšanju posledic diskriminacije itd., se lahko obrneš na društvo **Legebitra** in pokličeš na **01 430 51 44**, vsak delovnik med 10.00 in 16.00. Lahko pa tudi pišeš na [svetovalnica@legibitra.si](mailto:svetovalnica@legibitra.si).

- Več kontaktov, kam se obrniti po pomoč in pogovor, najdeš tudi na spletni strani UNICEF-a Slovenija: <https://unicef.si/kam-se-lahko-obrnes-ko-si-v-stiski-oz-v-tezavah-ko-potrebujes-pogovor-in-pomoc/>

*Če potrebujete dodatne informacije, se prosimo obrnite na koordinatorko projekta Eva Kržišnik Janša ([eva.krzisnik.jansa@unicef.si](mailto:eva.krzisnik.jansa@unicef.si)). Prav tako bomo veseli, če boste vaše ideje oz. ideje otrok podelili z nami.*